

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Zająk**

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2011 r.

**Pan
Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

KSR-4100-03-02/2011
P/10/116

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanym dalej „Ministerstwem”, kontrolę w zakresie wykonania w 2010 r. planu finansowego Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, zwanego dalej „CFOGR” lub „Funduszem”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2010 r.

Plan finansowy CFOGR na 2010 r., określony w załączniku nr 7 do *ustawy budżetowej na rok 2010* z dnia 22 stycznia 2010 r.¹, zakładał przychody Funduszu w kwocie 24.430 tys. zł oraz wydatki w tej samej wysokości.

---

¹ Dz. U. Nr 19, poz. 102.

Stan CFOGR na początek 2010 r. wyniósł 2.758,1 tys. zł i był niższy o 797,9 tys. zł (o 22,4%) od stanu CFOGR na początek 2009 r. oraz o 796,9 tys. zł (o 22,4%) od planowanego stanu na początek roku 2010.

Przychody CFOGR w 2010 r., których źródłem były obowiązkowe wpłaty terenowych funduszy ochrony gruntów rolnych (fogr)², zostały zrealizowane w wysokości 19.403,8 tys. zł i były o 5.026,2 tys. zł (o 20,6%) niższe od planowanych. W porównaniu z 2009 r., przychody były niższe o 7.188,7 tys. zł, tj. o 27,0%.

Na zrealizowanie niższych przychodów CFOGR w 2010 r. w stosunku do planu oraz wykonania 2009 r. wpływ miała przede wszystkim zmiana ceny ziarna żyta, stosowanej do wymierzania podatku rolnego, a tym samym i do wyliczenia wysokości należności opłat rocznych z tytułu wyłączania gruntów rolnych z produkcji rolniczej³. Ze względu na to, iż przychody CFOGR składają się wyłącznie z wpłaty 20% dochodów poszczególnych fogr, zmniejszenie łącznej sumy dochodów fogr skutkowało odpowiednim zmniejszeniem przychodów CFOGR.

Stan należności netto CFOGR na koniec 2010 r. wynosił 2.232,8 tys. zł i był niższy od wykazanych na koniec 2009 r. o 509,9 tys. zł (o 18,6%). Na należności te składały się niezrealizowane wpłaty fogr za IV kwartał 2010 r. W związku z likwidacją CFOGR z dniem 31 grudnia 2010 r., począwszy od 1 stycznia 2011 r. należności te stały się należnościami budżetu poszczególnych samorządów województw⁴ i zostały przekazane marszałkom województw protokołami zdawczo-odbiorczymi z dnia 7 lutego 2011 r. Analiza przebiegu wpływu należności CFOGR w 2010 r. wykazała, że 97,9% wpłat było przekazanych w terminach określonych w art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

W 2010 r. umorzona kwota należności fogr wyniosła ogółem 6.157,6 tys. zł i była o 2.589,3 tys. zł (o 29,6%) niższa niż w 2009 r. Umorzeń tych dokonano na podstawie art. 12 ust. 16 *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, w związku z realizowanymi inwestycjami o charakterze użyteczności publicznej, lub też na podstawie stosownych uchwał

---

² W wysokości 20% uzyskiwanych dochodów - zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm. - art. 24 został uchylony z dniem 1 stycznia 2011 r.).

³ W okresie opracowywania projektów planów finansowych fogr (sierpień 2009 r.) obowiązywała cena skupu ziarna żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2008 r. w wysokości 55,80 zł/dt, natomiast do ustalenia wysokości faktycznych kwot należności i opłat, które osoby wyłączające grunty rolne z produkcji były zobowiązane do uiszczenia w 2010 r., przyjęta została obowiązująca w 2010 r. średnia cena skupu za okres pierwszych trzech kwartałów 2009 r. w wysokości 34,10 zł/dt.

⁴ Art. 90 i art. 96 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.).

sejmików wojewódzkich (art. 31 ust. 3 ww. ustawy - uchylony z dniem 1 stycznia 2011 r.). Ministerstwo posiadało pełne rozeznanie co do zasadności dokonywanych umorzeń.

Wydatki CFOGR w 2010 r. wyniosły 19.929,2 tys. zł i były o 4.500,8 tys. zł (o 18,4%) niższe od planu określonego w ustawie budżetowej. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2009 r., były niższe o 7.461 tys. zł, tj. o 27,2%. Poniesione wydatki przeznaczono głównie na zasilenie fogr, na realizację zadań określonych w art. 25 ust. 1 i 2 *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁵ (19.901,3 tys. zł) oraz na wydatki inwestycyjne własne (27,7 tys. zł)⁶.

Zrealizowanie wydatków CFOGR w 2010 r. na poziomie niższym od planowanego, wynikało z uzyskania w 2010 r. niższych przychodów.

Stan CFOGR na koniec 2010 r. wynosił 2.232,8 tys. zł i stanowiły go należności netto. Był on o 525,3 tys. zł (o 19,0%) niższy od stanu CFOGR na koniec 2009 r. oraz o 1.322,2 tys. zł (o 37,2%) od stanu planowanego na koniec roku 2010.

W strukturze środków wydatkowanych w 2010 r. z fogr - wynoszących ogółem 118.148,8 tys. zł, główne pozycje stanowiły środki wykorzystane na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych - 101.092,6 tys. zł (85,6%), koszty budowy i renowacji zbiorników wodnych służących małej retencji - 6.969,8 tys. zł (5,9%), a także wydatki na wykonywanie badań płodów rolnych uzyskiwanych w strefach ochronnych oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych - 3.227,5 tys. zł (2,7%). Wykorzystana w 2010 r. przez dysponentów fogr łączna kwota 2.002,9 tys. zł na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, nie przekroczyła 5% progu rocznych dochodów fogr, określonego w art. 25 ust. 1 pkt 11 *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do:

- sposobu rozpatrywania przez Ministerstwo wniosków urzędów marszałkowskich o zasilenie środkami CFOGR oraz do przyznawania tych środków na podstawie decyzji administracyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- opracowanej oraz zrealizowanej procedury zamknięcia CFOGR z dniem 31 grudnia 2010 r., a także przekazania z dniem 1 stycznia 2011 r. należności i zobowiązań zlikwidowanego CFOGR do budżetów właściwych samorządów województw.

⁵ Art. 25 został uchylony z dniem 1 stycznia 2011 r.

⁶ Kwota ta dotyczyła zaplanowanych środków na zakup sprzętu informatycznego (§ 6120 - zakupy inwestycyjne własne).

2. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje bez zastrzeżeń, sporządzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, roczne sprawozdania Rb-33 i Rb-40 z wykonania planu finansowego Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych za 2010 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo oraz w sposób rzetelny pod względem formalno-rachunkowym. Nie stwierdzono błędów w zakresie przenoszenia danych liczbowych ze sprawozdań fogr na sprawozdania łączne.

Sporządzone przez Ministerstwo sprawozdania Rb-33 i Rb-40 odzwierciedlają prawdziwy i rzetelny obraz przychodów i wydatków CFOGR zrealizowanych w 2010 r. oraz stan należności i zobowiązań Funduszu na koniec 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przedstawienie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen i uwag w nim zawartych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.